

“ሚዲያ ሥርዓተ ጾታን በተመለከተ ዕውር ነው”

ሚርን ገነ (የሥርዓተ ጾታ ባለሙያ)

ከሲቶች መብትና ተሳትፎ ጋር በተገናኘ የህትመት ሚዲያዎች የተገመገሙበት ሪፖርት ረቡዕ መጋቢት 15 ቀን በሀርሞኒ ሆቴል ቀርቦ ነበር። በአገሪቱ ለአፍሪካ አዘጋጅነት የቀረበው ጥናታዊ ጽሁፍ 4 የህትመት ሚዲያዎች ላይ ያተኮረ ሲሆን፣ በ6 ወራት ጊዜ ውስጥ ባወጡት ዘገባ ላይ የተመረከቡ ነው። የጥናቱ አዘጋጅና አቅራቢ ከሆኑት ሚርን ገነ ጋር የተደረገ ቆይታ

እስኪ ስለራስዎ ትንሽ ያስተዋውቁን?

ሚርን፡- ሥሚ ሚርን ገነ ይባላል። የሥርዓተ ጾታ ባለሙያ ነኝ። ከዚህ በፊት ኢትዮጵያ ውስጥ በብዙ ድርጅቶች ውስጥ ሠርቻለሁ። እባዛኛውን ጊዜዬን ከኢትዮጵያ ውጭ ነበር ስለራ የኖርኩት። በሱዳን በአፍሪካ ሀብረት ውስጥ በሀገር ውጭ የአስያፊ ፓስፖርት ተጠናቀው ወስጥ የሥርዓተ ጾታ ባለሙያ ሆኜ ሠርቻለሁ። ላለፉት 20 አመታት በስርዓተ ጾታ ላይ ስለራ ነው የቀየሁት። አሁን ለማህበራዊ ሆኜ እየሠራሁ ነው።

በአገሪቱ ለአፍሪካ ለማህበራዊ ያህዝነት ያህዝነት ጥናት ምንን የተመለከተ ነው?

ሚርን፡- ኢንፎርሜሽን አፍሪካ ላይ የሠራው ስራ የሌሎች ተሳትፎ በሚዲያው ላይ ምን እንደሚመስል መረጃ የሚሰጥ ነው። ከህትመት ሚዲያዎች 4 ናሙናዎችን በመውሰድ እዲስ ዘመን፣ አዲስ አጽሚ፣ ፎርቶን እና ኢትዮጵያን ሄራልድን አጥንተናል። በጋዜጦቹ ላይ የሌሎች ድምፅ ምን ያህል ነው? ባለን ለማወቅ፣ እንዲሁም የሌሎች ጥቃት በህትመታቸው ላይ ምን ያህል እየተገጠረተ እንደሆነ ለማወቅ የ6 ወር ህትመታቸውን አጥንተን ሪፖርቱን አቅርባል።

ጥናቱ የተጠናቀቀ ለማን ምን ድን ነው?

ሚርን ገነ፡- ለማንም ሚዲያዎች የሥርዓተ ጾታን አኩሪነት ከማስተዋወቅ አኳያ በጣም ትልቅ ሚና ስለሚጫወት እነሱን ለመገምገም ነው። ሚዲያዎች ካላቸው ጋላሬት እንገር በተቃራኒው ስለጸጉ ልዩነት ያላቸው የተለመደ የተዘገቡ ስሜቶችን መናገስ አይቻልም። ሌሎች የሚወክሉትን የሚሳሉትን መንገድ በጣም በባህላዊው የቤት ውስጥ ሚናቸው ስለሆነ፣ ሌሎች መሪና ባለሙያ መሆን እንደሚችሉ የሚያሳይ ተግባር ላይ ሚዲያዎች አይሳተፉም። ራሱ የሚዲያ ተጽዕኖን ለመገምገም ስናያቸው በጣም ወንጀላዊ ናቸው። በዚህ ምክንያት በጸታ ጉዳይ መካከል ያለውን ልዩነትና ከፍተኛ ለማወቅ ነው ጥናቱ የተካሄደው። ያለው ልዩነትና ችግር ከታወቀ መፍትሄው ምን ይሁን በሚለው ላይ ለማተኮር እንዲሆን ነው። ሚዲያዎች የሰርካት ጾታ ጉዳይ ይመለከታል ብለው እንደራሳቸው ሆኖ እንዲሰማቸው እንዲት ማድረግ ይቻላል በሚለው ላይም ዘርፉ ሰርካት ጾታ ተኮር እንዲሆን ያስችላል።

በጥናቱ የተገኘው ውጤት ምን ድን ነው?

ሚርን፡- ብዙ ውጤት ተገኝቷል። ባዮኖችው የኢዲዮሎጂያዊ ሆነ በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ሙሉረዎች በጣም ሌሎች እንዳልሆኑ እባዛኛዎቹ ወንጀላዊ እንደሆኑ አውቀዋል። በሌላ በኩል፣ የጽሁፍ ሆነ የዜና ርዕሰ ጉዳይ ባለቤቶች ሌሎች እንዳልሆኑም ተገንዝበናል። በሌላ ላይ የሚፈጸሙ

ጥቃቶችን በተመለከተ በተመለከተኛቸው ህትመቶች ላይ ምንም እንዳይከተሉ አይተናል። በክብር ዘመን ብዙ ጾታዊ ትንቢቶችና ጥቃቶች እንደሚፈጸሙ ሪፖርት ቢደረግም፣ የዜና ሽፋን ግን አያገኝም። እነሱትና ሽፋን ቢያንስ እንደ ሌሎች እንደጥፋተኛ በሚሆን መልኩ እንጂ ተጠቅ አድርጎ ያለማትረብ ነገር ይስተዋላል። የህትመት ሚዲያው አመራሮችን በተመለከተም እባዛኛዎቹ ወንጀላዊ ናቸው። በዘርፉ ያሉ የሌሎች ተግባር እያደገ ቢሄድም አመራር ቦታ ላይ ያሉት ግን አሁንም ትንሽ ናቸው። ሚዲያ ሥርዓተ ጾታን በተመለከተ ዕውር ነው። በተለይ የህትመት ሚዲያው ጾታን በተመለከተ የተለየ ነገር ስለማያደርግ ለውጥ እንደሚያስፈልግ ገምግመናል። የሚዲያ ባለሙያዎች ሥርዓተ ጾታን በተመለከተ እውቀቱ እንደሌለቸውም ጋዜጠኞችን በመጠየቅ ለማወቅ ችለናል።

ጥናቱ ባተኮረባቸው ዘርፎች ምን ያህል የሌሎችና የወንጀል ልዩነት አለ?

ሚርን፡- በአማካኝ ስናየው በዘገባዎች ላይ ሌሎች የጽሁፍ ጥብጥ ሆነው የወጡበት፣ በዘርፍ ረገድ ያላቸውን የተሳተፈ ለይነት፣ ስለሚደርስባቸው ጾታዎ ጥቃት፣ እንዲሁም በባለሙያ ረገድ ያላቸውን ተሳትፎ ስንመለከት በሁሉም ላይነት መካከ ሌሎች ከግማሽ ቦታት ነው የተወከሉት። ከ20 እስከ 30 በመቶ ገደማ እንደሆነ ጥናቱ ስለሚጠቀም ገና ብዙ መሠራት እንዳልበት ያመለክታል። ሁሉም ሚዲያ ላይ ተመሳሳይ አስተኛ ተሳትፎ ነው ያላቸው። ፎርቶን ላይ የሌሎች ሙሉረዎች ብዛት ከሌሎቹ ቢጨምርም፣ ህትመቱ ላይ ግን የሌሎችን ጉዳይ በማየት ረገድ በተመሳሳይ ዝቅተኛ ነው። ይህ የሚያሳየው በሥርዓተ ጾታ በኩል በአመለካከት ረገድ ብዙ መሠራት እንዳልበት ነው። ጾታዊ ትንቢትን በተመለከተ ሚዲያዎች ተገቢ ፖሊሲ ቢኖራቸውም አሁንም ተግባራዊ ባለመደረጉ ጥቃቱ ስላል የበለጠ መሠራት እንዳልበት ጥናቱ አመልክቷል። ሚዲያዎች ሌሎችን በጣም መቅጠር እንዳለባቸው፣ እንዲሁም ሌሎች የተመለከቱ ዘገባዎችንም ሆነ ጽሁፎችን የበለጠ ማትረብ እንደሚገባቸው ጥናቱ ያሳያል። አመለካከቱን በተመለከተ ምንዘዳቸው እንዲጨምር ሥልጠና መሰጠት ያለበት ለሁሉም ነው።

ጥናቱ ላይ ሌሎች በሌግስ ስለተወከሉም፣ እንዲሁም ከሚገባቸው ቦታት ነው የተወከሉት የሚሉት ልዩነታቸው ምን ድን ነው?

ሚርን፡- ጥናቱ ላይ በደንብ ያገኘው under representation ማለትም ከሚገባቸው ቦታት ስለመወከላቸው ነው። ይህ ከቴሌቪዥን አገር በአስተዳደርና በባለሙያነት በተጽዕኖ ምን ያህል አስተኛ እንደሆኑ ያሳያል። ይህ በአለም አቀፍ ደረጃ ከሚታወቅ አሁን ጋር ተመሳሳይ

ነው። በ1995 ቢጊንግ ፕላትፎርም ፎር ለከሽን ላይ የሰርካት ጾታና ሚዲያ ግንኙነት ለደንጋ ሆኖ ተተምጦ እስካሁን መሻሻል ያልተሳካ ጉዳይ ነው። misrepresented ወይም በሌግስ ስለተወከሉም የሚሉ ሌሎችን ሚዲያዎች ምን እድርገው ይሰጡባቸዋል የሚለውን የተመለከተ ነው። ባህላዊ ሚናቸውን በማጎጎት በቤት ውስጥ ወይም በዘገባዎች ስራ ላይ ባይ እድርገው ማትረብ ተለምዷል። በእንደሌሎች ለተማሪት፣ ፀጉር ሠራትና በመሳሰሉት ዘርፎች ላይ ሌሎች ባይ ወከሉ ማትረቡ ተገቢ ለመሆኑን የሚያመለክት ነው።

በዘር ቢጋይጥናት በጸጥ መደሉ መደረግ የለበትም እየተባለ፣ ቤታት ዋናው መሥሪራቱ መሆኑ እየታወቀ በሌሎች ባይ መወከል ተገቢ እይደለም የሚሉ አሉ። በዚህ ላይ ምን አስተያየት አለት?

ሚርን፡- ድጋፍ ተገቢ እይደለም ብዬ አለም። ዋናው መሥሪራቱ ችሎታ ቢሆንም ሌሎች ችሎታ ላያላቸው በባህላዊ ሆነ በተለያየ ተጽእኖ ከወገድ በኩል እድል ለማግኘት

